

Když jsem vyšel ven, byla už tma, lampy osvětlovaly budovy do výšky druhého patra, ve tmě nad nimi bylo tu a tam vidět osamělé rozsvícené okno, černá plocha Manhattanského mostu nad mou hlavou byla z obou stran obklopená hvězdnou oblohou, krátkou chvíli jsem měl pocit, že se svět převrátil a já se dívám seshora na most klenoucí se nad hvězdným oceánem. Vracel jsem se opět po cestičce podél řeky. Uprostřed cesty k Brooklynskému mostu jsem se zastavil a díval se na druhý břeh; mrakodrapy svítící stovkami oken, jejich odrazy na hladině řeky a jasný měsíc, jako by byly stvořeny společně pro tento jediný obraz. Così se pokoušelo proniknout z hlubiny němé paměti do jasného vědomí; po chvíli jsem si uvědomil, že to jsou písmena UE PE, která jsem viděl na Pymově součástce. UE PE, Blue Pegasus.

Cestou do penzionu jsem se na Union Square zastavil v knihkupectví Barnes and Noble — bylo už před desátou, ale měli ještě otevřeno — a koupil si několik průvodců po Tokiu a mapu města. V pokoji v penzionu jsem pak na internetu prohlížel nabídku

letenek do Japonska; nejbližší let byl hned zítra dopoledne, znamenalo to však letět do Los Angeles, tam čekat deset hodin a pak odletět dalším letadlem do Tokia. Čekat tak dlouho se mi nechtělo a už jsem se chystal vyhledat pohodlnější spoj, když se mi vybavilo, že jsem si v Auxerre přečetl na internetu, že někde v širším Los Angeles se má nacházet jedno z míst, na jejichž výzdobě se podílela Olivia — vzpomínal jsem si, že to měl být jakýsi malý podnik na pobřeží oceánu. Přestávku mezi lety bych tedy mohl využít k tomu, abych se tam podíval. A tak jsem si na obrazovce otevřel nové okno a brzy jsem našel text, v němž se jakýsi surfař vyznával z lásky ke kavárničce či baru Neptune na Newport Beach a spíše jaksi mimochodem se zmínil o tom, že v baru mají jakousi sošku, jejíž autorkou je slavná designérka Olivia Lee. Podíval jsem se na mapu; Newport Beach byla sice od letiště L. A. International docela daleko, ale za deset hodin by se dalo stihnout dojet tam, podívat se na sochu a případně se vyptat na Olivii. A tak jsem si koupil letenku do Tokia přes Los Angeles a pak jsem se dal do hledání ubytování v Tokiu; nakonec jsem se rozhodl pro středně drahý hotel v části Tokia, která se jmenovala Niši Ikebukuro. Hotel byl sice poměrně daleko od Ginzy, kde mělo být sídlo Modrého Pegasa, ale z plánu tokijského metra jsem zjistil, že se tam dá dojet linkou Marunóči bez přestupování.

Losangeleské jízdni řady jsem prostudoval na internetu, ještě když jsem na Kennedyho letišti v New Yorku čekal na odlet, a tak jsem se na Newport Beach dostal poměrně rychle, nejprve autobusem po San Diego Freeway, pak vlakem z L. A. Union do Orange County a znovu autobusem. Vystoupil jsem na konečné, a když autobus odjel, chvíli jsem stál na asfaltové ploše s batohem přes rameno — kufr čekal na letišti na letadlo do Tokia — a rozhlížel se. Na konci krátké uličky už byl vidět pruh písku a pruh vody, vydal jsem se tím směrem a za chvíli už jsem stál na břehu oceánu. Bylo pošmourné, a přitom hodně teplé počasí, vlhký vzduch hrozil, že se každou chvíli promění v jemný déšť. Po mé pravé ruce palmy zvedaly své chomáče větví do závratné výšky, vypadaly jako jednoduché kresby rozmytou tuší na plátně pokrytém šedavými odstíny zamračeného nebe, mořské hladiny a písku. Poprvé na své cestě za fialovým flash diskem jsem slyšel hlas mořských vln. Po mé levé ruce se v mírném oblouku táhla do dálky řada miniaturních jednopatrových domků; některé vypadaly docela přepychově, avšak zdálo se, že se nijak nevyšují nad dřevěnými boudami, které často stály hned vedle nich a které jako by tu zbyly z dávných bezstarostných dob a snad až příliš okázale dávaly najevo svůj nezáměr na běhu světa. O zdi domků se tu a tam opírala surfařská prkna, jejichž kýly trčící do vzduchu připomínaly žraločí ploutve; na balkonech

a na těsných zahrádkách před vchody do domků prázdná křesílka obrácená k moři trpělivě čekala, až se objeví slunce; na leckterém z nich spal vypasený kocour, stočený do klubíčka, nebo líný pes.

V dálce se ve vlhkém vzduchu rýsovalo dřevěné molo, které vyběhlo daleko do oceánu, kde se jakoby bezradně zastavilo a nechalo do svých podpěr bušit vlny, měnící se v bílou pěnu. Někde tam by měl být bar Neptune. A skutečně, když jsem se blížil k molu, surfařské domky sice nijak nepovyrostly, začaly se však otvírat navenek a měnit se v drobné bary, bistra a kavárničky. Bar Neptune nebyl ani přepychový, ani to nebyla dřevěná bouda surfařského hippie. Jeho dveře byly otevřené dokořán; hned za nimi se nacházel pult, u něhož zrovna stál host, opálený, nakrátko ostříhaný prošedivělý pán v šortkách, který netrpělivě na místě popojížděl na kolečkových bruslích, zatímco mu za pultem brýlatý mladík přepásaný zástěrou připravoval kávu do papírového kelímku. Čekal jsem, až na mne přijde řada, a mezitím si prohlížel prázdnou místnost. Bylo možné ji přejít čtyřmi kroky; stálo tu několik stolků s odřeným lakem, na němž se lesklo chladné mořské světlo, a pár ledabyle rozházených starých židlí — kdy se změní scenerie mého putování, kdy mě mé pátrání po součástce zavede do prostorného sálu? napadlo mě. Jedinou výzdobu místnosti tvořily věci stěsnané bez ladu a skladu v tmavém výklenku na konci místnosti; ležely tu vy-

schlé mořské hvězdice, lastury, vybledlé pohlednice, legrační kameninové figurky surfařů, karikaturní soška zamračeného Donalda Trumpa, jejíž stav vyvolával podezření, že slouží jako panenka voodoo, uprostřed výklenku stál hladký válec z mléčného skla. Ne, tahle místnost rozhodně nevypadala, že by ji zařizovala Olivia Lee. Na druhé straně by mě nepřekvapilo, kdyby se mezi veteši ve výklenku, která tvořila jakýsi oltář, snad zasvěcený tajnému surfařskému božstvu, objevila další součástka.

Nezdálo se, že by mladému muži za pultem vadilo, kdybych se v těch věcech trochu prohrabal, a tak jsem bral jednu po druhé do ruky a prohlížel ji ze všech stran; bylo však zřejmé, že mezi nimi není nic, co by mohlo pocházet ze záhadného stroje. Když zákazník s kelímkem v ruce konečně vyrazil na kolečkových bruslích směrem k molu, vrátil jsem se k pultu a zeptal jsem se brýlatého mladíka, jestli je majitelem podniku. Do baru zřejmě nechodilo moc hostů a mladý muž měl radost, že může s někým mluvit, a tak jsem se dozvěděl, že má bar pronajatý, že majitelka dochází do baru obvykle jednou týdně, ale mám štěstí, protože toho dne ji zrovna čeká, měla by se objevit asi za hodinu. Zeptal jsem se ho ještě, jestli ví něco o Olivii Lee, ale to jméno mu nic neříkalo.

A tak jsem pokračoval v cestě kolem domků, až jsem minul poslední z jejich řady a poznal jsem, že

jsem vlastně celou dobu kráčet po úzkém poloostro-
vě, jehož druhý břeh byl skrytý za surfařskými do-
mečkami, oceán na mne najednou dýchal ze tří stran,
a tak jsem ho chvíli pozoroval a naslouchal jeho hla-
su a pak jsem se otočil a vracel se stejnou cestou
k baru Neptune. Čas od času jsem musel uskočit stra-
nou, když mě dlouhými tahy kolečkových bruslí mí-
jel muž nebo žena s přilbou a se sluchátky v uších.
Když jsem opět vešel do baru, mladík za pultem mlč-
ky kývl hlavou směrem k zadní části místnosti, kde
nad sklenicí frapé seděla asi pětačtyřicetiletá paní
a s propisovací tužkou v ruce pozorně prohlížela ja-
kési papíry rozložené po desce stolu. Podle její tvá-
ře — pevně sevřené rty pod úzkým nosem, na němž
seděly brýle s obroučkami ve tvaru motýlích křídel —
bych hádal, že je to nejspíš vedoucí velké kanceláře,
možná šéfka firmy. Kromě ženy a mladého muže za
pultem v baru nikdo nebyl.

Šel jsem za ženou, představil jsem se křestním
jménem — už jsem si zvykl na americký nezájem
o příjmení — a zeptal se jí na Olivii Lee. Žena mi ne-
odpověděla přímo, pozorně si mě prohlédla, řekla mi,
že se jmenuje Frances a pak se mě zeptala, proč se
o Olivii zajímám. Zarazil jsem se; připadalo mi, že
v očích téhle upjatě působící dámy, která se nejspíš
co nejdříve chce zase vrátit ke své práci, bych asi moc
neuspěl s vyprávěním o tajemné písni, pomateném
sochaři a zavražděné soše, o Pymově snovém stroji

a stínovém baletu, asi by mě pokládala za blázna
a odmítla se se mnou bavit. Bylo by asi nejrozumněj-
ší vymyslet si, že o Olivii Lee píšu článek nebo něco
takového, ale lhaní mi nikdy moc nešlo a kromě toho
už na mě v té chvíli působila lenivá atmosféra pobře-
ží a lhát mi připadalo příliš namáhavé, a tak jsem jen
řekl, že potřebuji něco zjistit o nahrávce na jistém
flash disku, že se zdá, že Olivia by o ní mohla něco
vědět, a že bych byl Frances velice vděčný, kdyby mi
o Olivii mohla sdělit jakoukoliv zprávu. Bohužel to
Frances nestačilo, zeptala se mě na flash disk a pak
se ptala na další a další věci, takže jsem jí nakonec
stejně celou historii s fialovým krokodýlem musel
povědět; a jak se tak sešivala napřeskáčku z mnoha
kousků, vypadala ještě daleko fantastičtěji a neuvěřit-
elněji, než kdybych jí všechno vyprávěl pěkně od za-
čátku popořadě. Ale to už jsem si s překvapením uvě-
domoval, že Frances nejen že nečiní vůbec žádné
potíže věřit všemu, co jí říkám, ale že jí mé vyprávění
dokonce ani nepřipadá nijak nečekané nebo zvláštní
— neklamně znamená, že jsem se opět octl v pro-
storu poznamenaném radiací součástek. Zatímco
jsem mluvil, pozoroval jsem, jak se její tvář mému
vyprávění otvírá, jak se za obličejem pečlivě a přísné
úřednice odkudsi vynořuje na povrch tvář, která vy-
rostla v úplně jiném světě, než je svět úřadu, tvář,
která se přátelila s haraburdím ve výklenku, která
se důvěrně znala s oceánem a kterou v minulosti

ovanuly události, jež by mohly být důležité pro mé pátrání.

Když už ženu nenapadalo nic, na co by se ještě mohla zeptat, nějakou dobu mlčela a dívala se na palmy, písek a oceán. Čekal jsem; věděl jsem, že za chvíli mi začne vyprávět o Olivii. A Frances řekla: „Olivii jsem znala, před lety sem chodila, sedávaly jsme tu blízko sebe.“ Zamyslela se a pak dodala: „Ano, myslím, že mohu říct, že jsem ji znala, i když jsme spolu vlastně nikdy nemluvily. Seděly jsme tu a poslouchaly jsme.“

Teď byla zase řada na mně, abych se vyptával na podrobnosti, a tak jsem řekl: „Poslouchaly jste nějakou hudbu?“

„Ne,“ řekla Frances, „seděly jsme tu a poslouchaly, co vypráví můj strýček.“

Byl to bratr její matky; ve svém dětství i později se s ním Frances vídala jen málo, ale matka jí o něm často vyprávěla, líčila jí, že patřil k těm dětem, které jsou celý den zavřené ve svém pokoji a čtou si, na střední škole pak zalezou do ještě vzdálenějšího kouta pokoje, kde popisují stohy papíru svými básněmi nebo úvahami. Rodiče obvykle cizím lidem o takovém dítěti říkají, že bude určitě spisovatelem nebo filosofem, ale pronášejí to dost nejistě, protože v hloubi duše tuší, že z dítěte vyroste osamělý podivín, a většinou se jejich obavy také vyplní. Ty děti

v šestnácti, sedmnácti letech prožívají blouznivé extáze nad větami z Nietzscheho nebo z Platónova Faidóna, které si šeptají v posteli při usínání, a jsou si naprosto jisti, že jejich nadšení je něco tak cenného, že z něho musí vyrůst jedinečné dílo. Jenže z nadšení pochopitelně nevznikne nic jiného než sbírka patetických a banálních vět; zůstávají pak navždy zatrpklí z toho, že druzí v jejich slovech neviděli zářit vzácný poklad jejich citů. Všechno svědčilo pro to, že takové zatrpklé podivínství bude i osudem Francesina strýce. Prošel mnoha zaměstnáními a v žádném z nich nevydržel dlouho; Francesina matka o něho měla zejména po smrti rodičů starost a chodila ho navštěvovat, ale když opouštěla jeho zatuchlý byt, zavalený hromadami knih a popsaných papírů, cítila vždy ulehčení. Frances mi toho ovšem řekla o strýcovi mnohem méně, ale myslím, že jsem dobře pochopil, kým v dětství a časném mládí byl — pochopil jsem to z toho důvodu, že postava, o níž Frances mluvila, byla jednou z osob, které jsem vždy nacházel sám v sobě, když jsem na gymnáziu přemýšlel, kdo jsem.

Všichni mysleli, že to tak zůstane až do strýčkovy smrti, ale když mu bylo třiačtyřicet let, našel v sobě nadání, které nikdo nečekal. Nestal se ani filosofem, ani spisovatelem nebo básníkem, ale vyhledávaným — a dobře placeným — autorem turistických průvodců. Vše začalo čirou náhodou, anebo spíše omylem, když majitel malého nakladatelství, s nímž

se strýc setkal na nádraží ve Fullertonu, z nějakého důvodu — nevyklučuje se ani přeslechnutí zaviněné hlukem příjíždějícího vlaku — nabyt dojmu, že by strýc mohl napsat turistického průvodce po jakémsi kalifornském okrsku, který se nakladatel chystal vydat. Proč Francesin strýček jeho nabídku přijal, je obtížné pochopit; a tomu, že v žánru bedekru v sobě strýček objevil mimořádné nadání na hranici geniality, už nerozuměl nikdo a on sám asi nejméně ze všech. Nakladatel mu okamžitě zadal další knihu, později ho pověřoval stále náročnějšími úkoly a vysílal ho do různých evropských zemí, o nichž pak strýc psal přehledné a poutavé bedekry, které se dobře prodávaly.

„Když vyšel první strýcův průvodce, bylo mi devatenáct“ vyprávěla Frances, „a nad strýcovým přerodem, který nikdo nečekal, jsme s matkou cítili jen úžas. A stejně nás pak překvapilo, že strýček před deseti roky, po sedmnácti letech úspěšného psaní průvodců z ničeho nic nakladateli oznámil, že už žádný bedekr nenapiše, a koupil si tenhle bar. (Matka se to dozvěděla od nešťastného nakladatele, který jí telefonoval, aby bratrovi domluvila.) Netušili jsme, jak k baru přišel, třeba zase někoho potkal na nádraží. Nechal si svůj byt v Santa Aně, ale víc přespával tady v pokojíku nahoře.“ Frances ukázala prstem na strop. „S barem si příliš starostí nedělal, měl tu přístroj na

espresso a ledničku s pivem a limonádami, ale surfaři, cyklisti a jezdci na kolečkových bruslích stejně většinou nic jiného nepožadují.

S matkou jsme se ovšem bály, že se vrátil zpátky do doby před setkáním na nádraží. Matka ho chodila pravidelně kontrolovat, občas mě vzala s sebou, ale strýc nás nikdy nepozval nahoru, a tak jsme se nedozvěděly, jestli se pokoj zase neproměnil v čarodějnou knižní sluj plnou prachu, zatuchlosti, malátnosti, snění a smutku, v jaké strýc žil do svých třiačtyřiceti let. Bylo zřejmé, že bar moc nevynáší, zejména když strýc otvíral jen ve dnech, kdy se mu chtělo, ale našťástí jeho bedekry pořád vycházely v nových vydáních, a tak se o peníze nemusel zvlášť starat. V té době matka začala být nemocná, a tak posílala na kontroly mne. Říkala jsem jí, ať strýčka nechá být, protože jsem viděla, že je tady na břehu oceánu šťastnější než matka, jejíž život byl velkým spletením tisíců starostí, a možná by se měl starat spíše on o ni.

Jenže matka se nejen bála, že strýček mezi zahálčivými surfaři zpustne, ale navíc slyšela na nedělním kázání v kostele, že člověk nemá zakopat svou hřivnu, a utkvělo jí to v hlavě, a tak mi čas od času — vlastně čím dál častěji — volala, abych za strýcem zašla a to s tou hřivnou mu připomněla. Pro mne to bylo zpočátku složité, protože v té době bylo mým dětem deset a dvanáct let a měla jsem s nimi spoustu

starostí, ale přesto jsme tehdy poprvé začali se strýcem doopravdy mluvit a začali jsme se mít rádi, a na konec se pro mne návštěvy v Newport Beach staly příjemnými chvílemi, kdy jsem si mohla odpočinout od práce, od rodiny a od příliš starostlivé matky.